

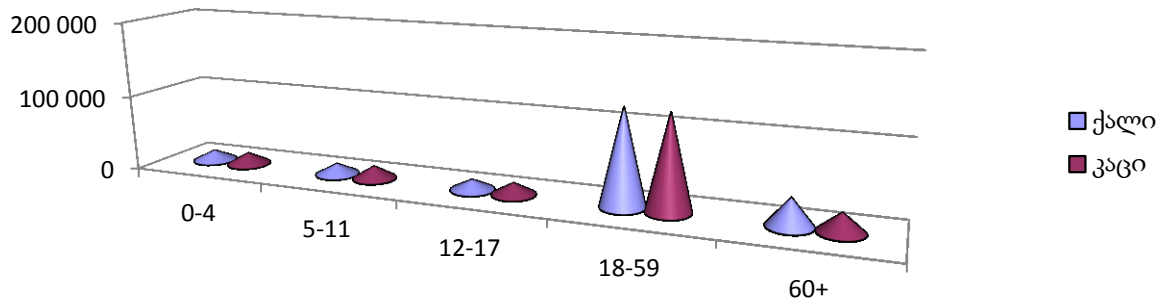
დემოგრაფიული სტატისტიკა:

საქართველოს სამოქალაქო რეესტრის სააგენტოს ინფორმაციით აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მოსახლეობის საშუალო წლიური რიცხოვნება 2013 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით (საქართველოს სამოქალაქო რეესტრის სააგენტოს ინფორმაცია) შეადგენს 396 760 ადამიანს, მათ შორის: 202 139 ქალი (51%), 194 621 კაცი (49%). მოსახლეობის 43,5% (172 594 ადამიანი) ცხოვრობს ქალაქში, ხოლო 56,5% სოფლად. 0-18 წლამდე ასაკის პოპულაცია 22,5%-ია (89 579), 60 წლის ზემოთ ასაკობრივი ჯგუფი 14,9% შეადგენს (59 307).

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ზოგიერთი კატეგორიის მოსახლეობის რაოდენობა და პროცენტული მაჩვენებელი (2013 წლისათვის)

#		ბათუმი		ქობულეთი		ხელვაჩაური		ქედა		შუახევი		ხულო		აჭარა	
1	მოსახლეობის რაოდენობა სულ	172 594		87 770		62 653		20 586		20 125		33 032		396 760	
ა	0-5 წლამდე	12938	7,5%	6331	7,2%	4684	7,5%	1391	6,7%	1401	7%	2446	7,4%	29191	7,3%
ბ	5-12 წლამდე	13431	7,8%	6662	7,6%	4918	7,8%	1715	8,3%	1565	7,8%	3064	9,2%	31355	8%
გ	12-18 წლამდე	11349	6,5%	6077	7%	4700	7,5%	1653	8,1%	1961	9,7%	3293	10%	29033	7,3%
დ	18--60 წლამდე	108512	62,9%	55394	63,1%	40272	64,3%	12602	61,2%	11883	59%	19211	58,1%	247874	62,4%
ვ	60 წლის ზემოთ	26364	15,3%	13306	15,1%	8079	12,9%	3225	15,7%	3315	16,5%	5018	15,3%	59307	15%

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მოსახლეობის შემადგენლობა ასაკისა და სქესის მიხედვით

	0-4	5-11	12-17	18-59	60+
ქალი	13 858	14 541	13 658	124 837	35 255
კაცი	15 333	16 814	15 375	123 037	24 052

ცხრილი გვიჩვენებს, რომ აჭარის მოსახლეობის უდიდესი ნაწილი მოდის შრომისუნარიან მოსახლეობაზე 18-60 წლამდე 248 874 (62.4%), საქართველოს მიხედვით ეს მაჩვენებელი 64,5%-ია. აჭარაში შრომისუნარიან ასაკზე უფროსია მოსახლეობის საერთო რაოდენობის 15%, საქართველოს მიხედვით კი ეს მაჩვენებელი 16,5%-ს შეადგენს. ეს გამოხატულებას პოულობს საშუალო და მედიანური ასაკის მაჩვენებლებშიც: მოსახლეობის 2002 წლის აღწერის მიხედვით აჭარაში მოსახლეობის საშუალო ასაკი იყო 32,8 წელი, მედიანური ასაკი - 30,1 წელი. საქართველოსთვის ეს მაჩვენებელი, შესაბამისად 36,1 და 33,6 წელს შეადგენდა (წყარო: საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური).

შრომისუნარიანი მოსახლეობის ასაკობრივი სტრუქტურა (15დან -60 წლის)

აჭარა (მოსახლეობა- 396 760)							
ასაკი	15-18 წ	19-25 წ	26-30 წ	31-40 წ	41-50 წ	51-60 წ	15-60 წ
ქალი	10 211	22 405	16 709	30 469	29 133	25 197	134 124
კაცი	11 071	23 860	17 550	30 588	27 824	21 902	132 795
სულ	21 282	46 245	34 259	61 057	56 957	47 099	266 919
% (მოსახლეობის საერთო რაოდენობიდან)	5,3%	11,6%	8,6%	15,3%	14,3%	11,8%	67,2%

ბათუმი (მოსახლეობა- 172 594)							
ასაკი	15-18 წ	19-25 წ	26-30 წ	31-40 წ	41-50 წ	51-60 წ	15-60 წ
ქალი	4 016	9 268	7 275	13 874	13 303	12 430	60 166
კაცი	4 392	9 557	7 402	13 226	11 492	10 149	56 218
სულ	8 408	18 825	14 677	27 100	24 975	22 579	116 384
% (მოსახლეობის საერთო რაოდენობიდან)	4,8	10,9%	8,5%	15,7%	14,3%	13%	67,4%

ქობულეთი (მოსახლეობა- 87 770)							
ასაკი	15-18 წ	19-25 წ	26-30 წ	31-40 წ	41-50 წ	51-60 წ	15-60 წ
ქალი	2 133	4 966	3 713	6 453	6 437	5 592	29 294
კაცი	2 298	5 300	3 884	6 930	6 618	5 065	30 095
სულ	4431	10 266	7 597	13 383	13 055	10 657	59 389
% (მოსახლეობის საერთო რაოდენობიდან)	5%	11,6%	8,6%	15%	14,8%	12,1%	67,6%

ხელვაჩაური (მოსახლეობა- 62 653)							
ასაკი	15-18 წ	19-25 წ	26-30 წ	31-40 წ	41-50 წ	51-60 წ	15-60 წ
ქალი	1 638	3 672	2 732	4 893	4 648	3 555	21 138
კაცი	1 788	4 099	2 944	5 000	4 702	3 532	22 065
სულ	3 426	7 771	5 676	9 893	9 350	7 087	43 203
% (მოსახლეობის საერთო რაოდენობიდან)	5,4%	12,4%	9%	15,8%	14,9%	11,3%	68,9%

რაოდენობიდან)							

ქედა (მოსახლეობა- 20 586)							
ასაკი	15-18 წ	19-25 წ	26-30 წ	31-40 წ	41-50 წ	51-60 წ	15-60 წ
ქალი	572	1 199	867	1 596	1 382	1 072	6 688
კაცი	626	1 250	962	1 618	1 474	1 035	6 965
სულ	1 198	2 449	1 829	3 214	2 856	2 107	13 653
% (მოსახლეობის საერთო რაოდენობიდან)	5,8%	11,8%	8,8%	15,6%	13,8%	10,2%	66,3%

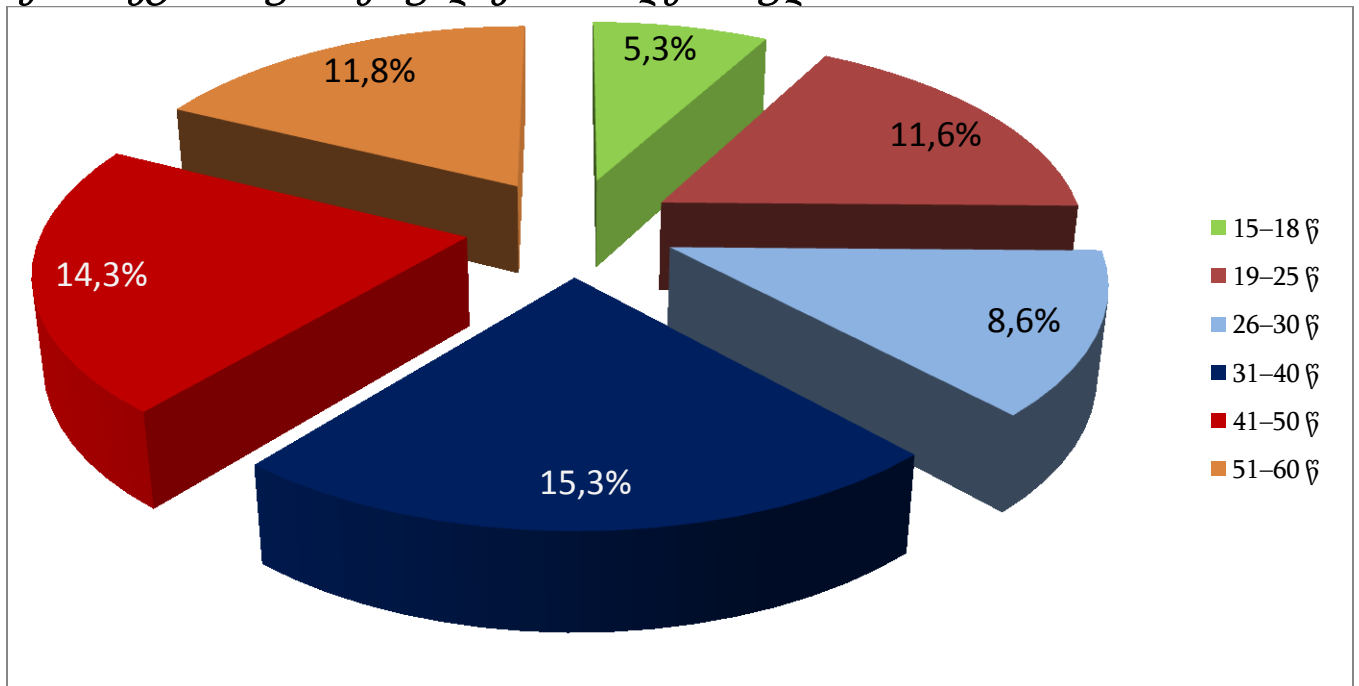
შუახვევი (მოსახლეობა- 20 125)							
ასაკი	15-18 წ	19-25 წ	26-30 წ	31-40 წ	41-50 წ	51-60 წ	15-60 წ
ქალი	720	1224	791	1389	1248	976	6348
კაცი	724	1 410	885	1 532	1 367	825	6743
სულ	1 444	2 634	1 676	2 921	2 615	1 801	13 091
% (მოსახლეობის საერთო რაოდენობიდან)	7,1%	13%	8,3%	14,5%	13%	8,9%	65%

ხულო (მოსახლეობა- 33 032)							
ასაკი	15-18 წ	19-25 წ	26-30 წ	31-40 წ	41-50 წ	51-60 წ	15-60 წ

ქალი	1132	2076	1331	2264	2115	1572	10490
კაცი	1243	2244	1473	2282	2171	1296	10709
სულ	2375	4320	2804	4546	4286	2868	21199
% (მოსახლეობის საერთო რაოდენობიდან)	7,1%	13%	8,5%	13,7%	13%	8,7%	64%

შრომისუნარიანი მოსახლეობის ასაკობრივი სტრუქტურა (აჭარა 2013 წელი)

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მოსახლეობა სულ – 396 760

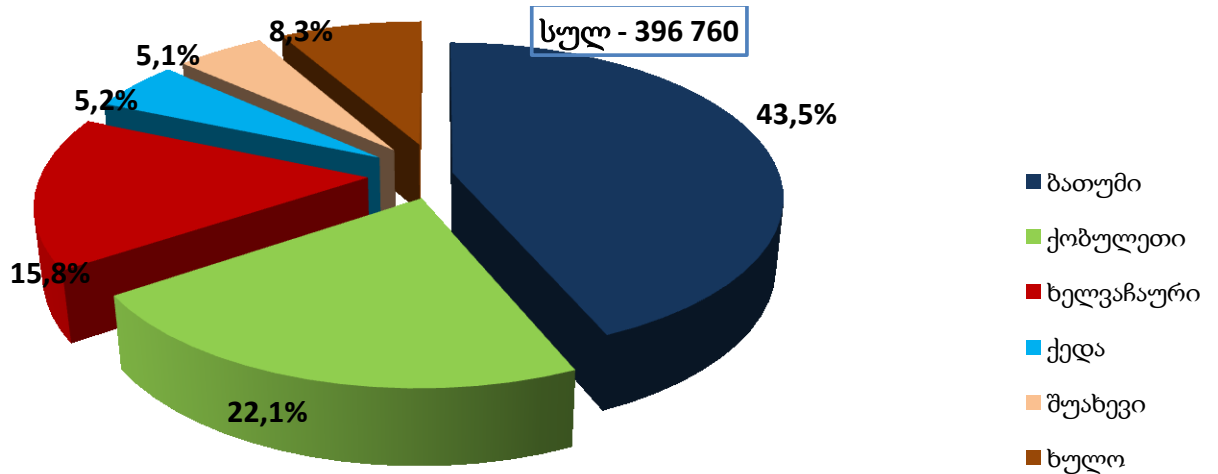

ქალაქი, უნიციფიკაციის წელი	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
აკარა	400500	402900	406500	376016	379900	382565	386194	387954	390174	360526	376 536	385970	393772	396760
ბათუმი	139600	140200	140200	121806	12300	124176	124846	125478	126534	121289	130 940	154930	169120	172594
ქობულეთი	94300	94800	92600	88063	88900	89453	90292	90641	91094	82844	86 752	86610	87604	87770

ბელგაჟაური	90300	90900	94800	90843	91900	92450	93551	94111	94978	86952	85 472	69385	62721	62653
ქედა	20200	20200	20600	20024	20100	20171	20317	20433	20498	18579	19 815	20786	20691	20586
შუახევი	20200	20500	22400	21850	22000	22122	22370	22438	22257	19437	20 416	20646	20320	20125
ხულო	35900	36300	35800	33430	34000	34193	34818	34853	34813	31425	33 141	33613	33316	33032

აჭარის მოსახლეობის გეოგრაფიული სტრუქტურა (2000-2013 წლები)

აჭარის მოსახლეობის გეოგრაფიული სტრუქტურა (2013 წელი)

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ეთნიკური შემადგენლობა (2002 წლის აღწერის შედეგების მიხედვით)

მოსახლეობა	საერთო რიცხვი (ათასებში)	%
	376,0	100,0
ქართველი	351,1	93,4
რუსი	9,1	2,4
სომეხი	8,8	2,3
ბერძენი	2,2	0,6
აფხაზი	1,6	0,4
უკრაინელი	1,1	0,3
აზერბაიჯანელი	0,5	0,1
ოსი	0,2	0,1
სხვა ეროვნება	1,4	0,4

აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკაში ყველაზე მაღალი ბუნებრივი ნამატი დაფიქსირდა 1986 წელს (5 544 - მაჩვენებელი 14,9), ყველაზე დაბალი 2003 წელს (1 622 - მაჩვენებელი 4,2). 2004 წლიდან დაიწყო შობადობის მატეხის ტენდენცია (2004 წელს დაიბადა 4 457 ბავშვი. შობადობის მაჩვენებელი 11,7). 2010 წელს დაიბადა 6 127 ბავშვი, 2011 წელს - 5696 (მ.შ. სამშობიარო ქსელში დაიბადა 5659 ახალშობილი, ბინაზე-37), 2012 წელს - 5693 (მ.შ. სამშობიარო ქსელში დაიბადა 5661 ახალშობილი, ბინაზე-32).

2013 წელს რეგიონში დაიბადა 5960 ბავშვი (მ.შ. სამშობიარო ქსელში დაიბადა 5949 ახალშობილი, ბინაზე-11), მათ შორის 5894 ცოცხლადშობილი და 66 (მუცლადყოფნის 22 კვირიდან დაბადებიდან 0-6 დღე) მკვდრადშობილი,

საქართველოს სამოქალაქო რეესტრის სააგენტოს ინფორმაციით აჭარის რეგიონის მკვიდრია (იურიდიული მისამართის შესაბამისად) 5732 ახალშობილი შობადობის მაჩვენებელი 1 000 მოსახლეზე 14,4. მონაცემები, შობადობის ამ უკანასკნელი მონაცემისა და საცხოვრებელი ადგილის გათვალისწინებით დემოგრაფიული დინამიკა აჭარის რეგიონისთვის მოცემულია ცხრილში:

ქალაქი, მუნიციპალიტეტი	დაბადება		გარდაცვალება			1-5 წლამდე ასაკის კონტიგენტი	1-5 წლამდე ასაკის გარდაცვალების მაჩვენებელი (1 000-ზე)
	დაბადება	მ.შ.მკვ დრადშობილი	სულ	0-1 წ	1-5 წ		
ბათუმი	2575	59	1295	18	4	10 363	0,38
სხვა რეგიონის მკვიდრი	228						
ქობულეთი	1251	5	781	13	1	5080	0,19
ხელვაჩაური	932	0	480	12	6	3752	1,5
ქედა	253	1	153	2	2	1138	1,7
შუახევი	244	0	172	3	1	1157	0,8
ხულო	477	1	258	5	3	1969	1,5
აჭარა	5960	66	3139	53	17	23 459	0,7

0-1 წლამდე ბავშვთა სიკვდილობა

წლები	აჭარა		ბათუმი		ქობულეთი		ხელვაჩაური		ქედა		შუახევი		ხულო	
	ასოლი იტური	მაჩვენებელი 1000 დაბადებულზე	ასოლი იტური	მაჩვენებელი 1000 დაბადებულზე	ასოლი იტური	მაჩვენებელი 1000 დაბადებულზე	ასოლი იტური	მაჩვენებელი 1000 დაბადებულზე	ასოლი იტური	მაჩვენებელი 1000 დაბადებულზე	ასოლი იტური	მაჩვენებელი 1000 დაბადებულზე	ასოლი იტური	მაჩვენებელი 1000 დაბადებულზე
1989	183	23,1	69	31,0	35	20,2	35	18,5	10	18,9	16	26,2	18	17,4
190	161	21,2	87	41,1	41	20,0	11	28,0	15	7,0	16	4,0	15	18,1
1991	170	22,5	70	33,1	35	19,1	40	21,3	7	17,2	6	12,1	12	14,6
1992	200	27,4	96	48,8	15	8,5	45	26,3	17	41,3	9	16,8	18	19,6
1993	239	35,8	121	68,2	33	20,8	47	28,6	15	40,2	14	35,0	9	10,0
1994	192	30,5	76	42,5	26	17,8	60	37,9	9	38,2	12	33,5	9	14,3

1995	145	26,2	81	49,9	8	7,2	19	12,9	2	5,8	21	46,2	14	28,0
1996	129	26,2	86	54,0	–	–	16	14,4	4	13,9	7	29,8	16	24,8
1997	125	24,6	45	31,5	15	17,0	30	23,4	9	26,0	13	33,5	13	17,5
1998	114	24,1	62	38,7	6	6,8	10	8,7	9	29,4	10	28,9	17	37,8
1999	95	23,1	65	44,0	5	71,0	5	5,0	8	29,6	7	21,8	5	14,7
2000	68	15,1	52	33,6	3	3,6	6	5,8	4	15,2	1	3,1	2	3,7
2001	63	14,2	44	27,6	1	1,3	3	3,0	5	18,9	6	20,9	4	7,8
2002	48	11,0	31	19,3	1	1,3	1	0,9	4	14,9	5	21,6	6	13,0
2003	42	10,6	34	21,3	–	–	1	1,0	–	–	5	24,3	2	5,2
2004	81	18,1	57	33,6	2	2,4	–	–	4	16,6	2	8,8	16	33,0
2005	69	16,8	54	33,9	1	1,3	2	2,2	3	11,0	1	5,3	8	18,4
2006	45	10,3	43	25,9	–	–	–	–	2	8,6	–	–	–	–
2007	46	18,3	40	21,6	–	–	3	2,9	–	–	1	5,7	2	5,3
2008	38	6,9	33	14,7	3	2,7	–	–	1	4,3	–	–	1	2,2
2009	69	11,2	16	5,4	19	18,1	16	12,4	6	26,7	4	18,6	8	20,3
2010	60	9,8	17	9,3	14	9,7	16	10,1	2	5,9	1	2,8	10	17,5
2011	51	9,3	9	4,5	15	11,6	17	13,6	2	6,2	2	9,1	6	15,9
2012	64	11,4	14	5,6	11	9,6	15	15,4	3	11,6	2	7,5	19	39,8
2013	53	9,2	18	6,9	13	10,3	12	12,8	2	7,9	3	12,2	5	10,4

ბოლო 10 წლის განმავლობაში ყველაზე მაღალი ბავშვთა სიკვდილობის მაჩვენებელი დაფიქსირდა 2007 წელს (18,3), ხოლო ყველაზე დაბალი - 2008 წელს (6,9). მსოფლიო ჯანდაცვის ორგანიზაციის მიერ მომზადებულ 2009 წლის მოხსენებაში "ჯანმრთელობის დაცვის მდგომარეობის შესახებ ევროპაში" 2006 წლის მონაცემებით 0-1 წლამდე ასაკის ბავშვთა სიკვდილობა ევროპის რეგიონში შედგენს 7,3, დსთ-ს ქვეყნებში - 12,8, საქართველოში - 15,8, ხოლო აჭარაში აღნიშნული მაჩვენებელი შეადგენს 10,3.

სსიპ დავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრის ინფორმაციით 2012 წლის მდგომარეობით 0-1წლამდე ასაკის ბავშვთა

სიკვდილიანობის მაჩვენებელი საქართველოში შეადგენს 12,6–ს, აჭარის საშუალო მაჩვენებელი 2012 წლისათვის 11,4–ია, 2013 წლისათვის – 9,2.

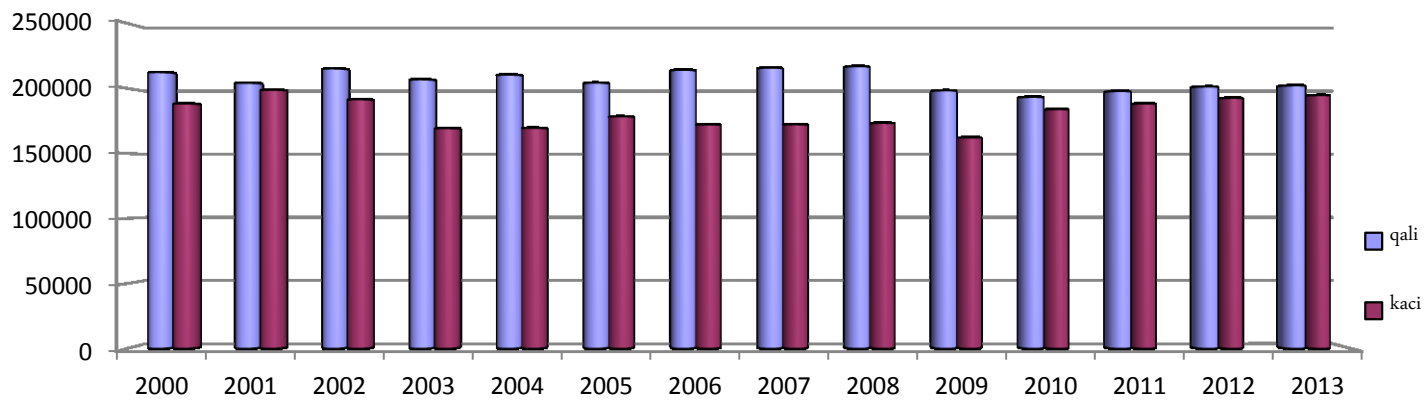
მთლიანად საქართველოში და მათ შორის აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკაში 2013 წლამდე იმატა იმ დედების რიცხვმა, რომელთაც სტაციონარული მონაცემების მიხედვით 3 და მეტი შვილი ჰყავთ. 2008 წელს მე-3 ბავშვის წილმა 2007 წელთან შედარებით 1,3% მოიმატა, 2009 წელს 2008 წელთან შედარებით 1 %-ით მოიმატა, ხოლო 2010 წელს 2009 წელთან შედარებით 1,9%-ით მოიმატა. 2011 წლის მონაცემებით მშობიარობათა 9,6% შეადგენდა მშობიარობას მე-3 და მეტ ახლშობილზე. 2012 წლისათვის აღნიშნული მონაცემი შეადგენდა მშობიარობათა 14,8%-ს და გასულ წელთან შედარებით ფიქსირდება მატება 5,2%-ით. 2013 წლის მონაცემებით მე-3 და მეტი ბავშვის მშობიარობა შეადგენს 718–ს, რაც საერთო მშობიარობათა 12%–ია, 2,8%–ით ნაკლები წინა წლის მონაცემთან შედარებით.

დემოგრაფიული მონაცემების დინამიკა, აჭარა 2000-2013 წწ

წელი	მოსახლეობა			შობადობა		სიკვდილობა		Bზუნებრივი ნამატობა	
	სულ	ქალი	კაცი	აბსოლოტი	მაჩვენებელი 1000 მოსახ	აბსოლუტი	მაჩვენებელი 1000 მოსახ	აბსოლუტი	მაჩვენებელი 1000 მოსახ
2000	400500	212265	188235	4501	11.2	2405	6.0	2096	5.7
2001	402900	204126	198774	4411	10.9	2121	5.2	2290	3.7
2002	406500	215039	191461	4332	10.6	2175	5.3	1743	5.3
2003	376016	206720	169296	3938	10.4	2316	6.1	1626	4.2
2004	379900	210359	169541	4457	11.7	2559	6.7	1898	5.0
2005	382565	204193	178372	4098	10,7	2153	5,6	1945	5,1
2006	386194	214068	172126	4464	11,5	2000	5,1	2388	6,2
2007	387954	215736	172218	4528	11,7	2324	5,9	2139	5,8
2008	390 174	216842	173332	5546	14,3	2444	6,2	3102	8,1

2009	360 526	198289	162237	6153	17,0	3190	8,8	2963	8,2
2010	376 536	193 274	183 859	6127	16,2	3107	8,2	3020	8,0
2011	385 970	197751	188219	5471	14,1	3239	8,3	2232	5,8
2012	393 772	201 247	192 525	5614	14,2	3224	8,2	2390	6,0
2013	396 760	202 139	194 621	5732	14,4	3139	7,9	2593	6,5

მოსახლეობის დინამიკა სქესის მიხედვით (2001-2013წწ)

ცოცხლად დაბადებულთა რაოდენობა (აჭარა 2011-2013 წწ)

	2011 წ.			2012 წ			2013 წ.		
	სულ	მ/შორის		სულ	მ/შორის		სულ	მ/შორის	
		ქალაქი	სოფელი		ქალაქი	სოფელი		ქალაქი	სოფელი
აჭარა	5471	2737	2734	5614	2694	3118	5732	2575	3157

აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკაში რეგისტრირებული იყო გარდაცვალების 3224 შემთხვევა. მოსახლეობის მოკვდავობის სტრუქტურა ძირითადად არ შეცვლილა. მოკვდავობის სტრუქტურაში სტაციონარული მონაცემების მიხედვით, როგორც წინა წლებში ძირითადი ადგილი უჭირავს სისხლის მიმოქცევის სისტემის დაავადებებს - 37,8%, მათ შორის: გულის მწვავე ინფარქტი (18,4%), ქრონიკული იშემიური დაავადებები (3,8%), ცერებროვასკულური ავადმყოფობები 51,5%; სტაციონარული გარდაცვალების სტრუქტურაში საჭმლის მომნელებელი სისტემის დაავადებები 10,8%-ია, ტრავმები (18%), სუნთქვის ორგანოთა დაავადებები -16,9%, ნერვული სისტემის დაავადებები 3,1%, სიმსივნეები 3,6%.

გარდაცვლილთა რაოდენობა (აჭარა 2011-2013წწ)

	2011 წ.			2012 წ			2013 წ		
	სულ	მ/შორის		სულ	მ/შორის		სულ	მ/შორის	
		ქალაქი	სოფელი		ქალაქი	სოფელი		ქალაქი	სოფელი
აჭარა	3239	1303	1936	3224	1322	1902	3139	1295	1844

2013 წელს ბინაზე გარდაცვლილთა რაოდენობამ შეადგინა 1488 მათ შორის 0-15 წლამდე გარდაიცვალა 4 (0,26%), 18 წლის და მეტი ასაკის გარდაიცვალა 1484 (99,7%) პიროვნება. ბინაზე გარდაცვლილთა მოკვდავობის სტრუქტურაში ძირითადი ადგილი უჭირავს სისხლის მიმოქცევის სისტემის დაავადებებს (64,7%), სიმსივნეებს (16,3%), ნერვული სისტემის დაავადებებს (6%), სუნთქვის ორგანოების დაავადებებს (2,6%), სისხლისა და სისხლმზადი ორგანოების დაავადებებს (2,8%), ენდოკრინული სისტემის, კვებისა და ნივთიერებათა ცვლის დარღვევით გამოწვეულ დაავადებებს (1,8%), ტრამვებით და მოწამვლებით ბინაზე გარდაიცვალა 4 პიროვნება (0,2%) მათ შორის 1 ბავშვი 5-15 წლამდე ასაკის და 3 პიროვნება 18 წლის და მეტი ასაკის.

ბინაზე გარდაცვალება, აჭარა, 2013

